

آفتاب دولت‌شسته
اعصاب
حیف و میل شده
<div><div><div><div><div> </div></div></div><div><div><div></div><div>امیرحسین ذاکری</div></div></div><div><div><div></div><div>روزنامه‌نگار</div></div></div></div></div>

ذهنم از خبرهای مختلف روز به میدانی برای دور زدن افکار مختلف تبدیل شده بود که دوست اهل تله‌تای‌ام طی تماسی گفت: در مورد بررسی دادگاه پرونده‌های اختلاس تیتسر زدید ؛ "حیف و میل اموال عمومی". اما فقط مال و اموال حیف و میل نمیشه اعصاب و روح هم حیف و میل شده. چند وقته خانمم می گوید: به جوری شدی ترانه نستسن " نکنه دلت جای دیگه است" را می‌خونه.

گفتم عزیزم من نسترن نیستم. مثلا مذکرم! دلمم جایی که تو فکر می‌کنی نیست. از دست صائب و این تحریرم‌دان‌ها دیگه دل تو دلم نمونده. دور سرمهاله‌ای از نگرانی گرفته. من هیچ‌وقت تو را دور نمی‌زنم فقط باید تحریرها را دور بزнім. خدا پدرتو بیامرز. گفت خدا رفتگان تو را هم بیامرز اما بابام هنوز زنده است گفتم همسر این به منله هم گفتم آرامش بیشتر نیاز به آرامش دارن قبلا هم گفتم آرامش زندگان خودش به بیبانه حقوق بشری و حقوق شهروندی! وگرنه من می‌دونم بابات هنوز زنده است برجام هم هنوز نیم‌فسمی می‌کشه زنده است خدا حفظش کنه برای دوستدارانش. اما می‌ترسم برجام هم مثل اعصاب و روان من حیف و میل بشه!

آره همسرم به قول کریستین بوبن: گاهی فکر می‌کنی زندگیت فقط حیف و میل زندگیات بوده! من که گاهی حس می‌کم دائم دریک میدان در حال دور دور کردن اما دور باطل. راستی به اروپا پیام دادم: به سراغم اگر می‌آیید آهسته بایبید که مبادا ترک بردارد چینی نازک برجام ما". فیدبک و انعکاس در سطح جامعه جهانی عالی بودا وزیر امور خارجه آلمان گفت: برجام می‌ماند. انگلیس سریع وزیر امور خارجه اش را به تهران فرستاد. اما ای هوار در سفارت چه حیف و میلی از میهمانی آن شب به پا شد هرچند در مورد برجام هم صحبت شد. درسته کم من به اروپا پیام دادم ای برای چی مسئولین ما باید تو ضیافت سفارت انگلیس بروند؟ مسئولان نمی‌دانند میهمانی‌های اجنبی به چه سبک و سیاقی است؟ آیا به روشنگری‌های روزنامه کیهان دراین موارد دقت نکردند؟! ای وای که اعصابم حیف و میل شلد. من سرم به بچه‌ها خبر بدم سریع جلو سفارت انگلیس شایدم از دیوار برافتم عین مسرد عنکبوتی بالا برم . هاهاه.ا . نترس بیچاره "اجنبی دوست" شوخی کردم .

یا کیهان را توجیه کنید یا ما را!

ادامه از صفحه اول:

آنان نهایت اقدام شان طی دو روز گذشته درخواست از گروه های بین المللی برای تحقیق و تفحص در این باره بوده است.در حقیقت موضع گیری صحیح ایران راه را بر پیاده کردن نقشه های شومی که کشیده شده بود بست.به جز وزارت خارجه سایر مقامات کشورمان نیز اظهاراتی تقریبا هوشمندانه در این باره داشتند.
عده ای از مسئولان ما حتی بر این آنگه هیچگونه شائیه ای در این شرایط مطرح نشود اظهار نمودند که ماجرا مشکوک و امکان بروز توطئه ای وجود دارد تا منطقه دچار بحران شود.یکی از نمایندگان مجلس(بهروز نعمتی نماینده تهران) نیز صراحتا انگشت اتهام خود را به سمت رژیم صهیونیستی برد و گفت پشت پرده خرابکاری اخیر آنان هستند.

حال در چنین شرایطی دقیقا دو روز پس از حادثه، نشریه کیهان در ستون گفت و شنود خود از باعث و بانئ این حادثه تشکر می‌کند!مطلب این رسانه بدون هیچ دخل و تصرفی بدین شرح است:**گفت:** افتخار نقشک‌های غول‌پیکر در بندر نفتی فجیره امارات، شاخص بورس قریب از ایران ۳۸۱۳ واحد افزایش داده، قیمت نفت افزایش پیدا کرده و قیمت دلار هم باقی آمده است.گفتم: ایول، دست و پنجه باعث و بانئ اش درد نکته. خوب، دیگه چی؟!گفت: شاخص بورس در کشورهای عربی هم به شدت کاهش یافته است! گفتم: دیگه چه بهتر! گفت: آمریکا و اسرائیل و شیوخ عیاش و دست‌نشانده عرب هم بدجوری به وحشت افتاده‌اند ولی سسمی می‌کنند ماجرا را کم اهمیت جلوه داده و وانمود کنند که اتفاق مهمی نیفتاده است!گفتم: از یارو پرسیدند حالت چطوره؟ دیدند جواب نمی‌دهد، از کسی که کنارش بود پرسیدند اتفاق بدی افتاده که حرف نمی‌زنند؟ گفت، نه، چیز مهمی نیست، فقط یک کمی مُرده است!

به راستی آیا اگر یک روزنامه اصلاح طلب چنین مطلبی منتشر می‌کرد از سوی جناح رقیب منمهم به توطئه چینی نمی‌شد؟ فکر می‌کنم لازم است هرچه زودتر نویسندگان این روزنامه توجیه شونو یا اگر رویکرد آنان درست است، کسی ما در توجیه کند داستان چیست!
علی‌الحال ما هم با بیبانه وزارت خارجه موافقیم و معتقدیم نباید در دام برخی کشورهای منطقه افتاد ؛آنان منتظر یک حرکت غیر حساب شده از سوی تهران هستند تا پازل های بعدی خود را بچینند.

■ آذان ظهر ۱۳:۰۱

■ آذان مغرب ۲۰:۲۲

■ آذان صبح فردا ۴:۲۱

■ طلوع آفتاب فردا ۵:۵۹

سوپاپ ...!

سلسله یادداشت‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، فکاهی، مارکو کامیارو، پیرمرد منشوری ...!

محرمانه ای برای علی آقای...!

جناب آقای مطهری، جنتمنم عزیز!
ازخبر شنیدن کاندیداتوریات برای انتخابات سال ۱۴۰۰ خرسندم و مشعوف گشتم. در این روزهای سخت که ترامپ دیوانه و کله شق هر روز یک ساز جدید می‌زند و ارد تازه‌ای می‌دهد و تحریر می‌برحمانه جدیدی به لیست تحریرها می‌افزاید، حقیقتا خیر کاندیداتوری‌تان مثل نوشیدن یک فنجان قهوه داغ در خنکای زمستان است البته دکتر جیم در این مورد خاص خیلی با من و ایده نوشیدن قهوه در زمستان موافق نیست اگرچه او نیز همانند رفیق و همشهری اش قهوه خور تیری است. اما معتقد است اعلان حضور دکتر مطهری در انتخابات ریاست جمهوری آینده مثل این است که در گرمای یک روز داغ تابستانی در سه جوز فارسیان یک هندوانه یخ زده را بشکافی و تنهایی به نیش بکشی ...!احالا ما به قهوه و هندوانه کاری نداریم. اینجا فرع است. مسئله اصلی نوع واکنش شما به پیشین است که با ترانه سفید در مدارس ایران و حمله به وزیر محترم آموزش و پرورش و مدیران مدارس آن هم پس از اعلام کاندیداتوری تان است. حقیقتا باورم نمی‌شود این واکنش شما باشد. البته از دیدگاه‌های شما دارنران را محسوس فرهنگی و ارزشی تا حدی آگاه هستم اما هرگز به مخیله‌ام نمی‌گنجید پس از اعلام حضور در چنین میدان بزرگی چنین حرفی بزنید و بخش عظیمی از دوست دارنران را محسوس کنید. من تصور می‌کردم پس از ۶ سال حضور در کنار دولت روحانی کمی‌سیاست پیشگی و ریزل خانی را آموخته باشید. حالا خودمان هستیم دکتر جان و ایسن رومومه خصوصی است و قرار نیست جای منتشر شویم (لکی) خداییش جنابعالی گمان می‌بردید حسن آقایی که در کارزار انتخاباتی ترمز بریده بود و من چنین و چنان می‌کنم می‌کرد و وعده‌ها در صورت کسب رای بیشتر می‌داد، پس از آن رای شگفت‌انگیز مردم، این چنین تغییر کرد و به رئیس جمهوری تبدیل شود که دور از جان شما و ملت ما تفاوتی با دوره محمود احمدی نژاد نداشته باشد و آن سختی‌ها جایگزین دور اول نشود؟ پس تدبیر ایشان و دولت فخیمه چه امید؟
آخ باز رقتم جواده خاکی، شمرمنده. یکی از ایرادات خیلی زشت و نکوش بار بنده همین شاخه به شاخه پریدن‌های زیادی ست که در

آفتاب نکنه
ویلموتس در مانی
زیر سقف کوتاه!
<div><div><div><div><div> </div></div></div><div><div><div></div><div>امیدماهی</div></div></div><div><div><div></div><div>روزنامه‌نگار</div></div></div></div></div>

خودش بود. مرد میانسال‌ی که در نیمه شب فرودگاه امام، تعجب بسیاری را برانگیخت و برنده جایزه گلوب ساکر.
حالا دیگر نمی‌شود چشم‌ها را به نفهمی زد و به جفت کردن کش‌هایش فکر کرد.
جنتمنم ۵۰ساله همراه با دستیارانش به اینجا آمده تا روی صندلی موسیو کی روش بنشینند و فرمانده یوزها لقب بگیرد.

اینکه او بالاخره زیر برگه قرارداد برطمطراق فدراسیون‌نشینان را امضا خواهد کرد یا نه اتفاقی است که باید در انتظارش سر بر بالین نگذاشت. اما اگر فرض را برسر این بگذاریم که وزوز شایعات دیگر به گوش نخواهد رسید و ویلموتس صاحب نیمکت ملتهب تیم ملی خواهد شد، آیا می‌توانیم امیدوار باشیم با او نقش دوباره از فوتبال ایران ترسیم شود و راه کارلوس پرتغالی ادامه یابد؟

حقیقت تلخ و گزنده است، اما باید پوست‌کنده نوشت که حتی اگر توپچی اسبق شالاکه کاریزمانی‌کی‌روش را نداشته باشد، می‌تواند در قامت سوزنیانی پیروز قطار سفید را به ایستگاهی امن برساند.این مهم اما به سهولت میسر نخواهد شد و پسر بروکسل نخواهد

دیالوگ

برادر جان - محمد رضا آهنج

آفتاب روزنامه فرهنگی، سیاسی، اجتماعی
نشانی الکترونیکی روزنامه: aftab.yz@gmail.com
سامانه بانک آفتاب پد: ۲۰۰۰۱۴۱۴۲۷
عضو انجمن روزنامه‌های غیر دولتی – تعاونی مطبوعات – انجمن مدبران رسانه
توصیه می‌شود در خصوص برخی آگهی‌ها تحقیق لازم صورت گیرد

روزنامه فرهنگی، سیاسی، اجتماعی

آفتاب

آفتاب فلش بک سیاسی

روزنامه آفتاب یزددر نظر داردهرروز در این ستون بخشی از خاطرات سیاست‌یون برجسته کشور را به چاپ برساند. این سلسله خاطرات را با مرحوم **اکبرهاشمی رفسنجانی** از مسئولان سابقه نظام ادامه می‌دهیم. او زاده رفسنجان و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، نماینده تهران در مجلس خبرگان رهبری و رئیس هیئت موسس و هیئت‌امانی دانشگاه آزاد اسلامی بود.هاشمی همچنین اولین رئیس مجلس شورای اسلامی و چهارمین رئیس جمهور ایران در دو دوره پیاپی بین سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۶ بوده و به عنوان یکی از پرنفوذترین شخصیت‌های سیاسی نظام شناخته می‌شود.

هیاهوی بستن تنگه هر مز

سه‌شنبه ۱۱مرداد۱۳۶۲

صبح زود به مجلس رقتم. گزارش‌ها را خواندم. در جهه والفجر ۲ و والفجر ۳ زد و خورد، با برتری ما ادامه دارد. در شلمچه، عراقی‌ها به خاکریز اول ما، حمله کرده‌اند. در ترکیه و کشورهای جنوب خلیج‌فارس، در رابطه با پیروزی‌های ما، نگرانی‌هایی احساس می‌شود؛ هیاهوی احتمال بسته شدن خلیج‌فارس از طرف ما و بسته شدن لوله نفت عراق از ترکیه به مدتیترانه را مسئله روز کرده‌اند. در جلسه علنی، چند لایحه تصویب شد. آقای صادق خلخالی به انجمن حجتیه و آقای محمود حلّی موسس انجمن حجتیه که همه فعالیت‌هایشان را تعطیل کرده‌اند ۱، حمله نمود ۲. بعد از تنفس، جلسه را به آقای محمد لالت بر صلاح‌دید معظم له به تعطیل انجمن نماید، در دست نبود. محذ ذاکل در مقام استفسار بر آمدیم؛ البته تماس مستقیم میسر نگشت لکن با تحقیق از مجاری ممکنه و شخصیت‌های محترمه موقته و بنا به قرآن کافیه، محرز شد که مخاطب امر معظم له، این انجمن می‌باشد، لذا موضوع به عرض موسس معظم و استاد مکرم حضرت حجت‌الاسلام آقای ناطق نوری وزیر کشور آمدند، گزارشی از کار سمنیان دادند، برایشان صحبت کردم ۳ و تشویق به کار بیشتر و عدم ضعف در مقابل مشکلات نمودم. آقای ناطق نوری از وضع مجلس و فشاری که به ایشان وارد می‌شود و لایحاهای که امروز در مجلس در شد- در مورد نصب شهرداری‌ها ۴- گله داشت.

عصر، آقای دکتر بهرامی از لایه آمد و گزارشی از کار دادگاه بین‌المللی داد و گفت، به خاطر استعفا دادن داور مرضی الطرفین و عدم توافق و نصب اتوماتیک داور از قضات هلند، خطر پیش می‌آید؛ به خاطر اینکه تصویب شده، ایرانیانی که تابعیت آمریکا گرفته‌اند، مشمول بیابنه الجزایر هستند، مطالعه می‌کنیم که از لایه بیرون باییم؛ قرار شد سریع‌تر رسیدگی کنند تا تصمیم بگیریم. آقای علی‌اکبر پرورش وزیر آموزش و پرورش به ملاقات آمد. مقداری از ضرورت مطرح کردن معنویات، برای رفع اختلافات، صحبت کرد و از جو مجلس علیه خودش، نگران بود. آقای سرهنگ محمد سلیمی وزیر دفاع آمد و راجع به اصلاح قانون مدیریت صنایع دفاع و ذنجبالی ارتش، مطلب داشت. با سفیر اندونزی ملاقات کردم؛ طالب توسعه روابط بود و از خیر تسلیم مجلس اندونزی، در مخالفت با حضور اسرارئیل در بین‌المجالس، تشکر کردم و وعده حمایت از موضع اندونزی راجع به تی‌مور شرقی دادم ۵. مخالفتان، می‌خواهند آنجا را مستقل کنند. گروهی از وزرای رادیکال آمدند و از تصمیم عزل آقای محمد سلامتی وزیر کشاورزی و جایجایی آقای محمد تقی بانکی وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه و آقای ضمن نوربخش رئیس بانک مرکزی ناراضی بودند. ضمن اینکه از استعفای وزرای بازرگانی و کار خوشحال بودند. شب، جامعه روحانیت مبارز تهران جلسه داشت. تصمیم گرفتیم در انتخابات مجلس شرکت کنیم و فعال باشیم و با جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، روابط منضبط داشته باشیم. شب، دیروقت به مجلس رقتم و خوابیدم.

... ادامه دارد

پی‌نوشت:

۱- متن کامل اعلامیه انجمن حجتیه بدین شرح است:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اعضای محترم انجمن حجتیه مهدویه، خدمتگزاران آستان مقدس حضرت بقیه‌الاعظم ارواحنا لربا مقدمه الفدا با ابلاغ سلام و تقدیم مراتب مودت به اطلاع می‌رساند:
روز سه‌شنبه ۱۱ تیرماه جاری (عید سعید فطر) رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی، حضرت نائب الامام آیت‌الله العظمی امام خمینی مدظله‌العالی در بخشی از بیانات سیبوطه خویش فرمودند:
«یک دسته دیگر هم که ترشان این است که بگذارید که مصعب زیاد بشود تا حضرت صاحب بیاید. حضرت صاحب مگر برای چی می‌آید؟ حضرت صاحب می‌آید مصعب را بردارد. ما مصعب کنیم که او بیاید؟ این اوجاجات را بردارید. این دسته‌بندی‌ها را بردارید. در این موجی که الان این ملت را به پیش می‌یرد، در این موج خودتان را وارد کنید و برخلاف این موج حرکت

آفتاب حافظ نامه

ظریفی به گمانم یکی از نماینده های مجلس بسیار پریشان احوال نزد ما بیامد و گفت ای وای حافظ چه کنیم؟ من حافظ ترسیمد شاید خدایی نکرده عزیزی از دست رفته تا اینکه وی گفت: اخیرا در سفارت انگلیس میهمانی بوده جمعی از آقایان در آن شرکت کردند، گپ و گفت داشتند به ما نماینده مجلس هم نگفتند. ای وای. تو را به شایخه نبوت- در فالت در مورد این میهمانی ما را پندی ده که چه خبر بوده.

آفتاب آرایه

با مشغول زندگی کردن باش یا مردن.

استغفر کینگ*

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: منصور مظفری
سر‌دبیر: سید علیرضا کریمی
تهران: خیابان شهید مطهری، ابتدای قائم مقام فراهانی (به سمت هفت تیر)
کوه ۲۶ پلاک ۱۰ طبقه اول واحد یک
امور آگهی‌ها: ۷۷۸۲ ۰۹۱۲ ۸۱۹
تلفن: ۸- ۸۳۳۱۲۹۷-۸۳۳۱۲۹۹-۸۳۳۱۲۹۹
چاپ: همشهری(۳/روز تاب) - جاده مخصوص- تلفن: ۷- ۴۴۵۴۵۰۷۶-۴۴۵۴۵۰۷۶
توزیع: تلفن: ۷۷۸۲ ۰۹۱۲۸۱۹
دفتر مرکزی یزد: بلوار ۲۲ بهمن، تلفکس: ۰۳۵- ۳۵۲۴۶۹۱۹
مقالات و نوشتارهای ارسال‌ی به روزنامه افتخاری بوده و در صورت عدم چاپ مسترد نمی‌گردد

چهارشنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۸ | 15MAY 2019 | رمضان ۱۴۴۰ | **اسال ۲۱ |شماره ۵۴۵۶** |

آفتاب یادداشت

پارا دوکس برجام
<div><div><div><div><div> </div></div></div><div><div><div></div><div>فتح الله دهقان</div></div></div></div></div>

مرور تاریخ جهان حکایت از آن دارد، که اختلافات و جنگ‌ها در نهایت با ابزار دیپلماسی و پشت میز مذاکره حل و فصل شده است. در دیپلماسی و مذاکره معمولا طرفین از خواسته‌های خود صرف نظر می‌کنند، تا به اهداف دیگر دست یابند. عوامل زیادی در نحوه انعقاد قراردادها و معاهدات موثر می‌باشد. قدرت، وزن ژئوپلیتیکی و جایگا طرفین مذاکره در هرم قدرت تکنیکی عامل اصلی در این خصوص می‌باشد. البته مهارت تیم مذاکره کننده نیز بی‌تاثیر نیست. اختلافات چندین ساله آمریکا و غربی‌ها با ایران بر سر مسئله هسته‌ای بالاخره با قرارداد برجام حل و فصل شد با روی کار آمدن ترامپ پوپولیست، آمریکا از برجام خارج شده و خواهان مذاکره مجدد و ارباع پستی و تجربه جهانی حکایت از آن دارد که قراردادهایی که تعادل منطقی بین خواسته‌های طرفین برقرار نمایند پایا و مانا بوده است. ولی قراردادهایی یک طرفه نه تنها ماندگار نیست بلکه زمینه بحران بزرگتری را فراهم می‌نماید. نمونه بارز آن قرارداد و رسای بود که پس از جنگ جهانی اول بر اساس (بند گناه آن) مواردی به آلمان تحمیل شد که زمینه جنگ جهانی دوم را فراهم نمود. از سوی دیگر اختلافات آمریکا با ایران اساسی بوده و به نوع نگاه متفاوت آن‌ها به ساختار جهان بر می‌گردد. بحث هسته‌ای پنهانی ای بیش نیست. به عنوان مثال پاکستان چون هم‌پیمان غرب در دوران جنگ سرد بود بمب اتمی ساخت و هم اکنون عضو باشگاه کشورهای دارای بمب هسته ای است. در این خصوص مواردی را به عرض می‌رسانم:

۱-پارا دوکس برجام: در خصوص قرارداد برجام از ابتدا دوگانگی در نگاه و انتظار متفاوت طرفین مذاکره از برجام وجود داشت. ۲- برجام مولودوی نارس: از دیگر دلایل شکست برجام اینکه اجماع داخلی روی آن وجود نداشت. ۳-عدم پابندی آمریکا به معاهدات جهانی: بنا به تأیید مراجع ذصلاح جهانی ایران کاملا خود بلملم نموده و نهایتا از آن خارج شد. ۴- برجام قراردادی قانونی : برجام قراردادی بین المللی و مورد تأیید جامعه جهانی است و مانعی برای تحقق نیات آمریکا علیه ایران می‌باشد. هدف آن‌ها از این فشارها خروج ایران از برجام می‌باشد تا زمینه برای اجماع مجدد جهانی علیه ایران فراهم شود. ۵-مسئولیت‌پذیری طرفین مقابل: جامعه جهانی و اروپا بایستی به تعهدات عمل نمانند. اروپا باید قدم عملی در این خصوص بردارد. ضمن اینکه باید به این مسئله توجه نمود که اروپا شریک استراتژیک آمریکا بوده، همچنین توان آن‌ها در مقابله با آمریکا را نیز مدنظر قرار داد.

۶-فرب افکار عمومی: با توجه به اینکه گروه‌های تروریستی طالبان، القاعده و داعش ساخته و پرداخته رقبای منطقه‌ای ما می‌باشند. محتمل است که آنها با سناریوی این پیش‌نشد تعیین اهداف اقدام به عملیات تروریستی و خرابکاری نموده و ایران را در مظان اتهام قرار دهند مشابه آنچه در مورد عراق انجام دادند. ۷-آسب پذیری منطقه : کشورهای منطقه بایستی به این مسئله توجه نمایند که ایران کشوری بزرگ و دارای عمق استراتژیک می‌باشد. بحرانی شدن اوضاع یا توجه به موقعیت شکننده آن‌ها دامن آن‌ها را نیز خواهد گرفت.

۸-تبعات جهانی بحران : جهان، خصوصا اروپا باید متوجه این مسئله باشد که در صورت اعمال فشار بر ایران، ایران قادر به پرداخت هزینه در جهت مبارزه با تروریسم و جلوگیری از ترانزیت مواد مخدر به غرب، همچون میزبانی از مهاجران نخواهد بود. بر آئید این مسائل مشکلات غیر قابل پیش‌بینی برای آن‌ها به دنبال خواهد داشت.

۹-بایبندی به منافع ملی: کشورگان سیاسی،

جریان‌های سیاسی در ایران بایستی اوضاع و شرایط کشور را درک نموده و در چارچوب منافع ملی و امنیت ملی حرکت نمایند. ۱۰-درایت کارگزاران، مسئولین و تصمیم‌سازان کشور در این مقطع حساس بایستی شرایط را درک نموده مواظب اظهار نظرها، رفتار و اعمال خود بوده و تصمیماتی عقلانی، مدبرانه، توام با آینده‌نگری اتخاذ نمایند تا کشور از این بحران خارج شود. باتوجه به شرایط حساس کشور مدیریت بحران در وزارت خارجه متمرکز و عنعان کار به دیپلمات‌ها سپرده شود.

۱۱-هوشیاری مردم: مردم ایران خصوصا جوانان باید به این مسئله توجه نمایند که خارجی‌ها به دنبال منافع خود بوده و با هوشیاری رقا و دشمنان تاریخی این مرز و بوم را از رسیدن به اهداف پلیدشان مایوس نمایند.